

Model realizácie

(Podklad k Výzve na predkladanie žiadostí o poskytnutie prostriedkov mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti.)

(Final verzia k 22. 07. 2022)

Základné údaje

Komponent: 12_Humánna, moderná a dostupná starostlivosť o duševné zdravie

Názov investície: Investícia 2.4_Doplnenie siete psychiatrických stacionárov

Cieľ: *Vytvoriť modernú a dostupnú starostlivosť o duševné zdravie, ktorá stavia na silnej medzirezortnej spolupráci. Špecificky je potrebné zmodernizovať systém psychiatrickej a psychologickkej zdravotno-sociálnej starostlivosti, posilniť podporu duševného zdravia a prevenciu vzniku porúch, posilniť zdravotno-sociálnu starostlivosť a zvýšiť jej dostupnosť.*

Máj 2022

Obsah

1. Základné informácie o výzve	3
1.1. Názov	
1.2. Oblasť/zameranie	
1.3. Cieľ	
1.4. Vybrané kľúčové ukazovatele	
1.5. Dostupná zdravotno-sociálna starostlivosť s dôrazom na komunitné riešenia	
1.6. Investícia 2.4: Doplnenie siete psychiatrických stacionárov (prepojenie na Reformu 2, 3 a 4)	
1.7. Míľniky a ciele Investície 2.4 Doplnenie siete psychiatrických stacionárov	
1.8. Východiská analýzy EBM	
2. Legislatíva	5
3. Všeobecné požiadavky na psychiatrické stacionáre	5
4. Špecifické požiadavky na psychiatrické stacionáre	6
4.1. Cieľová skupina	
4.2. Kritériá pre zriaďovanie a prevádzku	
4.3. Minimálne požiadavky na personálne zabezpečenie a materiálno-technické vybavenie jednotlivých druhov a typov psychiatrických stacionárov	
5. Aktuálny stav psychiatrických stacionárov v SR k 30. 06. 2022	9
5.1. Financovanie	
5.2. Príklad financovania konkrétneho psychiatrického stacionára	
5.3. Kalkulácie z existujúcich stacionárov za rok 2017	
5.4. Dáta z NCZI	
5.5. Sieť psychiatrických stacionárov	
6. Doplnenie siete psychiatrických stacionárov v Slovenskej republike do roku 2026	13
6.1. Benchmark – predpokladané investície/náklady	
6.2. Špecifikácia psychiatrických stacionárov	
6.3. Podmienky financovania psychiatrických stacionárov	
6.4. Kalkulácia minimálnych mzdových nárokov pre zamestnancov psychiatrického stacionára podľa typu a druhu	
6.5. Kalkulácia platieb od zdravotných poisťovní pre psychiatrické stacionáre podľa typu a druhu	
6.6. Kalkulácia nákladov na jednotlivé procesy výstavby psychiatrických stacionárov podľa typu a druhu	
6.7. Kalkulácia nákladov na priestory psychiatrických stacionárov pre dospelých a deti	
6.8. Kalkulácia nákladov na vecné vybavenie psychiatrických stacionárov pre dospelých a deti	
6.9. Zriaďovanie psychiatrických stacionárov podľa druhu na regionálnom princípe	
6.10. Psychiatrické stacionáre podľa druhu a typu z hľadiska geografickej dostupnosti	
6.11. Fázy zriaďovania a doplnenia psychiatrických stacionárov podľa druhu na regionálnom princípe	
6.12. Sieť psychiatrických stacionárov podľa druhu na regionálnom princípe v roku 2026	
7. Zoznam skratiek, tabuliek a obrázkov	26

1. Základné informácie o výzve

1.1. Názov výzvy: „Doplnenie siete psychiatrických stacionárov“ (ďalej len „PS“)

KOMPONENT 12: Humánna, moderná a dostupná starostlivosť o duševné zdravie.

1.2. Oblasť/zameranie

Reforma starostlivosti o duševné zdravie.

1.3. Cieľ

Vytvoriť modernú a dostupnú starostlivosť o duševné zdravie, ktorá stavia na silnej medzirezortnej spolupráci. Špecificky je potrebné zmodernizovať systém psychiatrickej a psychologickéj zdravotno-sociálnej starostlivosti, posilniť podporu duševného zdravia a prevenciu vzniku porúch, posilniť zdravotno-sociálnu starostlivosť a zvýšiť jej dostupnosť.

1.4. Vybrané kľúčové ukazovatele

Zvýšenie podielu pacientov liečených v komunitnej zdravotnej starostlivosti.
Zvýšenie počtu personálu, ktorý poskytuje špecifickú modernú liečbu a diagnostiku.
Skrátenie čakacej doby na poskytnutie odbornej starostlivosti o duševné zdravie.

1.5. Dostupná zdravotno-sociálna starostlivosť s dôrazom na komunitné riešenia

Reforma 2: Rozvoj akútne poddimenzovaných kapacitných oblastí v starostlivosti o duševné zdravie
Investícia 2.4: Doplnenie siete PS

1.6. Investícia 2.4: Doplnenie siete psychiatrických stacionárov (prepojenie na Reformu 2, 3 a 4)

Výzvy:

- Na Slovensku je poddimenzovaná denná forma psychiatrickej starostlivosti, ktorá sa nachádza medzi ústavnou a ambulantnou formou. Absencia týchto komunitných služieb sťažuje systematickú zdravotno-sociálnu rehabilitáciu po prepustení z nemocnice a prispieva k rozvinutiu akútnych stavov. Tie často vedú k opakovaným hospitalizáciám a opätovnému preťažovaniu ústavnej a urgentnej starostlivosti. V spojení s nedostatkom psychiatrických ambulancií a psychológov s klinickým vzdelaním na Slovensku spôsobuje nadužívanie ústavnej starostlivosti a farmakoliečby namiesto iných foriem terapií.
- Existujúce psychiatrické stacionáre (ďalej len „PS“) sú odbornou spoločnosťou považované za vhodný typ poloustavnej/polostacionárnej starostlivosti, v ktorých sa pacienti zdržiavajú od 8.00-16.00 hod. a poskytuje sa im psychoterapeutická starostlivosť.
- Podľa údajov z Plánu obnovy a odolnosti (ďalej len „POO“), Komponent 12 fungovalo v roku 2020 na Slovensku 15 PS a podľa prieskumu a údajov z Asociácie PS z roku 2022 (Máj) ich je celkovo 23, avšak všetky sú vysoko podfinancované. Služba je preplácaná zo zdravotného poistenia a zdravotná poisťovňa (ďalej len „ZP“) poskytovateľovi zaplatí 15 € na deň/pacient, tzv. miestodeň, hoci náklady predstavujú min. 40 – 50 € na deň (výpočet z roku 2017). Aj z dôvodu nedostatku financií sú PS nedostatočne personálne zabezpečené, v priemere 3 Full-Time Equivalency (plný úväzok ekvivalencie), (ďalej len „FTE“), podľa dát Národného centra zdravotníckych informácií (ďalej len „NCZI“) z roku 2018. Finančná nedostatočnosť je hlavnou príčinou toho, že nové zariadenia nevznikajú a úplne absentujú PS pre deti a adolescentov.

Ciele:

- Hlavnou úlohou PS je psycho-sociálna rehabilitácia s cieľom vyliečenia sa, predchádzanie hospitalizáciám a ich skracovanie, udržanie kvality života, úplný návrat do spoločnosti, znižovanie nezamestnanosti a invalidizácie.
- Za týmto účelom sa vybuduje sieť PS pre detských a dospelých pacientov naprieč regiónmi.

Implementácia:

- V rámci Reformy 2 prebiehajú tiež pracovné skupiny na Ministerstve zdravotníctva SR (ďalej len „MZ SR“), ktoré vytvárajú stratégiu pre vytvorenie prvých stacionárov pre bežných detských psychiatrických pacientov a rozšírenie stacionárov pre dospelých. Odborné pracovné skupiny vytvárajú prechodné a nové koncepty už existujúcich foriem starostlivosti poskytujúcich psychiatrickú a psychologickú podporu, aby došlo k celoplošnému pokrytiu potrieb. V prípade koncepcie PS je potrebné diferencovať a špecifikovať cieľovú skupinu, ako aj poskytované služby, ktoré doposiaľ boli poskytované širokospektrálne (napr. plnil úlohy aj psycho-sociálneho centra) bez dostatočnej diferenciacie cieľových skupín, čo viedlo k nižšej kvalite služieb. Od roku 2021 sa mala zabezpečiť finančná udržateľnosť navýšením dennej platby za pacienta z verejného zdravotného poistenia (ďalej len „VZP“) z 15 €/deň/pacient na 60 €/deň/pacient pre dospelých a 80 €/deň/pacient pre deti. Podľa Inštitútu zdravotných analýz, je potrebné zriadiť ďalších 20 PS (dojazd max. do 25 km), aby boli služby dostupné. Pre personál pracujúci v denných psychiatrických stacionároch (ďalej len „DPS“) bude potrebné zabezpečiť špecializovaný vzdelávací program a urobiť dostupným vzdelávanie v psychoterapii, komunitnej starostlivosti a aj vzdelávanie psychiatrických sestier (*prepojené s reformou 4 a investíciami 4.1 a 4.2*).
- Na koncepciu budú nadväzovať aktivity implementačnej jednotky MZ SR v súvislosti s prípravou a riadením investičných projektov (Investícia 2.1). Identifikovanie vhodných priestorov pre rekonštrukciu.
- O financovanie projektov v rámci investície sa budú môcť uchádzať všetci poskytovatelia zdravotnej starostlivosti bez ohľadu na typ zriaďovateľa a to formou výzvy, ktorú zverejní MZ SR.
- **Pre rozšírenie do roku 2025 sa predpokladá vznik 7 PS pre dospelých a 8 PS pre deti a adolescentov. Z toho budú minimálne 3 špecializované PS pre deti a adolescentov s poruchami príjmu potravy.**

Adresáti: MZ SR, ZP, poskytovatelia ZS, Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR.

Cieľová populácia: pacienti s duševnou poruchou s potrebou psycho-sociálnej rehabilitácie s predpokladom remisie symptómov a teda vyliečenia.

Časový rozvrh: Predpokladané ukončenie implementácie je v Q4 2025.

Štátna pomoc: Opatrenia, prostredníctvom ktorých môže byť poskytnutá štátna pomoc alebo minimálna pomoc¹, budú posúdené z hľadiska pravidiel v oblasti štátnej pomoci². Pomoc v rámci týchto opatrení možno poskytnúť, len ak bude v súlade s osobitnými predpismi pre oblasť štátnej pomoci, resp. minimálnej pomoci^{3,4}.

Investícia: 6,5 mil. € z Plánu obnovy a odolnosti.

1.7. Míľniky a ciele Investície 2.4 Doplnenie siete psychiatrických stacionárov

Vybudovanie centier pre zdravotno-sociálnu komunitnú starostlivosť o duševné zdravie typu stacionár:

- 7 PS pre dospelých
- 5 PS pre deti
- 3 PS pre deti a adolescentov so zameraním na liečbu porúch príjmu potravy

Termín splnenia: IV. Q. 2025

1.8. Východiská analýzy EBM

- robustná podpora z pohľadu medicíny dôkazov (Leff and Gamble 1995, Dixon 2000, Pharaoh 2001, Sriram et al.1990, Mohit et al.1999, Ward et al. 2000, Bower et al.2000, Mynors-Wallis et al. 1996, Schulberg HC et al. 1996, WHO 1996, 2001, atď.)
- komunitná starostlivosť redukuje náklady na ďalšiu liečbu už v prvom roku o 25 - 50 %
- významná redukcia priamych a nepriamych nákladov až do 80 % v priebehu 7 rokov
- významná redukcia relapsov: psychózy z 50 % na 10 % a relapsy afektívnych porúch z 60 - 40 % na 20 - 10 % v priebehu 1 - 2 rokov, čo bolo zohľadnené v redukcii hospitalizácií

¹ Zmluva o fungovaní EÚ, čl. 107 a 108, https://eur-lex.europa.eu/resource.html?uri=cellar:9e8d52e1-2c70-11e6-b497-01aa75ed71a1.0021.01/DOC_3&format=PDF

² Zákon č. 358/2015 Z. z. (Zákon o štátnej pomoci), <https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2015/358/20160101>

³ Nariadenie Komisie (EÚ) č. 651/2014, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/?uri=CELEX%3A32014R0651>

⁴ Nariadenie Komisie (EÚ) č. 1407/2013, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/?uri=CELEX%3A32013R1407>

2. Legislatíva

- Zákon č. 578/2004 Z. z. o poskytovateľoch zdravotnej starostlivosti, zdravotníckych pracovníkoch, stavovských organizáciách v zdravotníctve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.
- Vyhláška MZ SR č. 527/2007 Z. z. o podrobnostiach a požiadavkách na zariadenia pre deti a mládež.
- Vyhláška MZ SR č. 84/2016 Z. z., ktorou sa ustanovujú určujúce znaky jednotlivých druhov zdravotníckych zariadení.
- Vyhláška MZ SR č. 444/2019 Z. z. o minimálnych požiadavkách na interný systém hodnotenia bezpečnosti pacienta.
- Nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 752/2004 Z. z., ktorým sa vydávajú indikátory kvality na hodnotenie poskytovania zdravotnej starostlivosti.
- Nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 391/2006 Z. z. o minimálnych bezpečnostných a zdravotných požiadavkách na pracovisko.
- Výnos MZ SR z 10. septembra 2008 č. 09812/2008-OL o minimálnych požiadavkách na personálne zabezpečenie a materiálno-technické vybavenie jednotlivých druhov zdravotníckych zariadení v znení neskorších predpisov (novelizácia výnosu je v procese MPK).
- Metodický pokyn na zriadenie a prevádzku PS vydaný MZ SR a zverejnený vo Vestníku MZ SR, čiastka 9 – 16, 1. marca 2006, ročník 54, normatívna časť 27.
- Katalóg zdravotných výkonov.

3. Všeobecné požiadavky na psychiatrické stacionáre

- moderná a dostupná zdravotná starostlivosť v odbore psychiatria s prepojením zdravotno-sociálnych služieb s dôrazom na komunitný aspekt, s čo najmenšou reštriktívnou zložkou (decentralizácia a deinštitucionalizácia)
- kvalita poskytovanej zdravotnej starostlivosti podľa EBM a ŠDTP
- ochrana ľudských práv osôb s duševnými poruchami (destigmatizácia)
- v súlade s Konceptiou zdravotnej starostlivosti v odbore psychiatria, účinnosť od 01. 01. 2022, Vestník MZ SR 2021, s. 158 - 168. Číslo: Z101567-2021 a Konceptiou zdravotnej starostlivosti v odbore detská psychiatria, účinnosť od 01. 03. 2022, Vestník MZ SR 2022, s. 14 -b28. Číslo: S12612-2022-OddMPPS a Výnosom MZ SR z 10. septembra 2008 č. 09812/2008-OL o minimálnych požiadavkách na personálne zabezpečenie a materiálno - technické vybavenie jednotlivých druhov zdravotníckych zariadení v znení neskorších predpisov
- naplnenie legislatívnych požiadaviek pre zriadenie a prevádzku
- kvalifikačné predpoklady podľa legislatívnych požiadaviek (špecializačné štúdium: psychiatria, detská psychiatria, klinická psychológia, ošetrovateľská starostlivosť v psychiatrii, certifikovaná pracovná činnosť (ďalej len „CPČ“): psychoterapia, medicína drogových závislostí, látkové a nelátkové závislosti)
- multidisciplinárny tím
- dostupnosť - zabezpečiť dostupnosť služieb pre všetkých ľudí bez ohľadu na geografickú lokalitu, ekonomické postavenie, rasové alebo sociálne podmienky
- rovnocennosť služieb v oblasti duševného zdravia (duševných porúch) s ostatnými službami v zdravotníctve
- zohľadnenie kultúrnych rozdielov a minorít
- sledovanie nárastu postihnutí v špecifických skupinách populácie (ochrana zraniteľných skupín - deti a mladiství, populácia vo vyššom veku, týraní a traumatizovaní, a i.)
- vyrovnané hospodárenie existujúcich PS a doplnených/novovzniknutých PS

4. Špecifické požiadavky na psychiatrické stacionáre

4.1. Cieľová skupina

- ľudia s duševnými poruchami vyžadujúci dlhodobú alebo krátkodobú psychiatrickú a psychoterapeutickú intervenciu
- podľa vekových kategórií
- podľa Dg. MKCH 10 Duševné poruchy a ochorenia:
  - Schizofrénia a schizofrénii podobné psychózy /F.20 – F.29/
  - Afektívne poruchy /F.30 -39/
  - Neurotické poruchy, poruchy vyvolané stresom a somatoformné poruchy /F.40 – 48/
  - Behaviorálne syndrómy spojené s narušením fyziologických funkcií a fyzickými faktormi /F.50 – 59/
  - Duševné poruchy spôsobené požívaním psychoaktívnych látok (závislosti) /F10-19/
  - Poruchy osobnosti a chovania v dospelosti /F.60 - 69/, pacienti s psychosomatickými ochoreniami

4.2. Kritériá pre zriaďovanie a prevádzku

Podľa Metodického pokynu na zriadenie a prevádzku PS, vydaného MZ SR a zverejneného vo Vestníku MZ SR, čiastka 9 – 16, 1. marca 2006, ročník 54, normatívna časť 27.

Ciele:

- dostupná a komplexná psychiatrická starostlivosť
- plnohodnotná reintegrácia ľudí s duševnými chorobami a poruchami do spoločnosti a pracovného procesu
- redukcia a eliminácia deficitov, ktoré vznikli chronifikáciou duševných chorôb a porúch
- prevencia chronicity, invalidizácie a recidív duševných chorôb a porúch
- zlepšenie kvality života ľudí s duševnými chorobami a poruchami a ich širšieho sociálneho zázemia podľa ich individuálnych možností
- prevencia a kvalifikovaná starostlivosť o duševné zdravie v regióne
- decentralizovaná, plynulá, kvalitná a efektívna liečba v komunite.

Charakteristika:

- zariadenia špecializovanej ambulantnej psychiatrickej starostlivosti
- denná forma pobytu v nadväznosti na predchádzajúcu ambulantnú alebo ústavnú zdravotnú starostlivosť a/alebo formou špecializovanej ambulantnej psychiatrickej starostlivosti
- poskytovanie komplexnej psychiatrickej liečby pacientom s duševnými chorobami a poruchami počas dňa s dôrazom na psychoterapiu, psychiatrickú rehabilitáciu a psychosociálnu rehabilitáciu
- multidisciplinárny terapeutický tím, ktorého minimálne jeden člen spĺňa odbornú spôsobilosť na výkon certifikovanej pracovnej činnosti v psychoterapii
- individualizovaný liečebný program pacienta podľa klinického stavu, deficitov a potrieb v stabilnom terapeutickom kontinuu
- prevádzka v pracovných dňoch, čas prevádzky spravidla začiatok od 7.00 - 8.00 hod., koniec do 16.00 – 22.00 hod. (v závislosti od zamerania na vykonávanie liečebných výkonov napr. stacionár komunitného typu – podľa ordinačných hodín – môže byť aj menej ako 6 hod.), pobyt pacienta obvykle 6 - 8 hodín v čase prevádzky (€/deň/osoba), v prípade PS komunitného typu alebo PS pre liečbu PAS aj menej
- priemerná dĺžka trvania denného pobytu je 4 - 12 týždňov podľa klinického stavu a potrieb pacienta, po ktorých je nutné pacienta vrátiť do ambulantnej psychiatrickej starostlivosti alebo ústavnej zdravotnej starostlivosti, v prípade PS komunitného typu odporúčame 6 mesiacov – 1 rok
- personálne zabezpečenie a materiálno-technické vybavenie upravuje osobitný predpis vydaný MZ SR
- súhlas príslušného regionálneho úradu verejného zdravotníctva na prevádzku zariadenia / povolenie na prevádzku.

Sieť:

- zriaďujú sa na princípe geografickej dostupnosti podľa regiónov
- za región štandardnej psychiatrickej starostlivosti sa považuje geografická oblasť so 100 000 - 150 000 obyvateľmi tak, aby bola zabezpečená dostupnosť pre všetkých obyvateľov (do 25 km od miesta bydliska a do 1 hodiny cesty verejným dopravným prostriedkom)

- región so 150 000 obyvateľmi sa odporúča PS pre dospelých s 30 dennými miestami a špecializovanou ambulanciou
- región s menším počtom obyvateľov v súlade s princípom dostupnosti sa odporúča PS s pomerným počtom denných miest (napr. pre región s 50 – 60 000 obyvateľmi sa odporúča 10 – 15 denných miest) a špecializovanou ambulanciou.

Zriadenie:

- samostatne ako právny subjekt, alebo ako súčasť iných zdravotníckych zariadení (pri psychiatrickej ambulancii, pri psychiatrickej nemocnici, pri všeobecnej nemocnici, prípadne pri psychiatrickom oddelení všeobecnej nemocnice).

Vydávanie povolení:

- podľa § 11 zákona č. 578/2004 Z. z. o poskytovateľoch zdravotnej starostlivosti, zdravotníckych pracovníkoch, stavovských organizáciách v zdravotníctve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov
- odborný zástupca so zodpovedajúcou kvalifikáciou so špecializáciou v špecializačnom odbore psychiatria, detská psychiatria.

Druhy a typy:

1. **psychiatrický stacionár pre dospelých**
  - pre závislosti
  - komunitný typ

PS pre dospelých – pre región štandardnej psychiatrickej starostlivosti so 150 000 obyvateľmi sa odporúča PS do 30 miest a so špecializovanou ambulanciou. Môžu sa diferencovať podľa zamerania:

- na liečbu a doliečovanie **nepsychotických duševných chorôb a duševných porúch (napr. afektívnych a neurotických porúch a porúch osobnosti),**
- na liečbu a doliečovanie **psychotických duševných porúch.**

Pre región 80 - 150 tisíc sa odporúča PS komunitného typu 40 miest a so špecializovanou ambulanciou PS so zameraním na terénnu prácu (starostlivosť o pacienta v prirodzenom prostredí pacienta). Gerontopsychiatrický PS – pre región štandardnej psychiatrickej starostlivosti so 150 000 obyvateľmi sa odporúča PS do 10 – 20 miest a so špecializovanou ambulanciou. PS pre liečbu drogovovo závislých a závislých od alkoholu – pre región 600 000 až 800 000 obyvateľov sa odporúča PS do 30 miest.

2. **psychiatrický stacionár pre deti**
3. **psychiatrický stacionár pre deti so zameraním na liečbu porúch príjmu potravy**
4. **psychiatrický stacionár pre deti so zameraním na liečbu porúch autistického spektra**

PS pre deti a dorast – pre región s cca 300 000 obyvateľmi sa odporúča PS do 20-30 miest a špecializovanou ambulanciou. Činnosť je zameraná na liečbu a doliečovanie osôb s pedopsychiatrickou problematikou do 18 rokov. Terapeutické programy je potrebné diferencovať zvlášť pre deti a zvlášť pre dorast. Špecializovaná ambulancia PS je jeho integrálnou súčasťou. Plní funkciu prijímaciu, doliečovaciu a zabezpečuje predpisovanie liekov pre pacientov PS, zabezpečuje posúdenie psychického stavu pacienta a jeho vhodnosť pre zaradenie do komplexného liečebného programu PS. V doliečovacej časti zabezpečuje rozšírenú špecializovanú ambulantnú psychiatrickú starostlivosť. Využíva pri tom zdroje a možnosti PS (terapeutické kontinuum, tímová práca, case – manažment).

Umožňuje v rámci individuálneho terapeutického programu:

a) Odstupňovať záťaž pacienta a zabezpečiť pokračovanie pôvodnej liečby s flexibilným časovým rozvrhom podľa individuálnych potrieb.

b) Intenzívne liečiť a doliečovať pacienta.

c) Urýchliť opätovné začlenenie pacienta do pracovného procesu podľa jeho vlastných možností a existujúceho pracovného potenciálu a súčasne pokračovať v minimálne potrebnej terapeutickú intervencii.

d) Predchádzať chronifikácii, recidívam a ďalším hospitalizáciám u niektorých psychotických a afektívnych porúch, porúch osobnosti a závislostí.

e) Zachovať stabilitu zdravotného stavu, prípadne redukovat' alebo eliminovat' deficity u niektorých chronických pacientov.

Kritériá pre zaradenie:

- liečba chorých s duševnými chorobami a poruchami vrátane akútnych ochorení a dekompenzovaných chronických stavov, ktoré ešte nevyžadujú plnú 24 – hodinovú hospitalizáciu, avšak z hľadiska potrieb ich zdravotného stavu už nie je dostačujúca bežná ambulantná psychiatrická starostlivosť

- doliečovanie chorých s duševnými chorobami a poruchami po prepustení z psychiatrickej ústavnej starostlivosti, ktoré už nevyžaduje hospitalizáciu, ale bežná ambulantná psychiatrická starostlivosť nie je z hľadiska potrieb ich zdravotného stavu dostačujúca
- diagnostika, diferenciálna diagnostika duševných chorôb a porúch, úrovne výkonových funkcií a kognitívneho deficitu pre potreby liečby
- posilňovacie denné pobyty v trvaní 5 - 7 dní maximálne dvakrát ročne, zvlášť u pacientov niektorých diagnostických skupín (závislosti, poruchy príjmu potravy, poruchy osobnosti, chronické recidivujúce psychózy).

Kritériá pre vylúčenie:

- PS neposkytuje psychiatrickú starostlivosť pacientom, ktorí:
  - a) ohrozujú seba alebo svoje okolie
  - b) nesúhlasia dobrovoľne s liečbou, s výnimkou ambulantnej ochrannej liečby
  - c) pre svoju duševnú poruchu narušujú verejný poriadok alebo nie sú schopní kolektívneho spolužitia a začlenenia do režimových aktivít pri komplexnej liečbe
  - d) trpia súčasne prenosnou alebo inou somatickou chorobou znemožňujúcou pobyt v kolektíve, prípadne vyžadujúcou liečbu na somatickom oddelení.

Prijímanie a prepúšťanie pacientov:

- pacient s duševnou chorobou alebo poruchou na základe odporúčania ambulantného psychiatra alebo psychiatrického lôžkového zariadenia, všeobecného lekára alebo klinického psychológa
- prijatie pacienta do PS môže byť vykonané vždy len s jeho súhlasom (u pacienta zbaveného spôsobilosti k právnym úkonom je pacient prijatý so súhlasom jeho opatrovníka, u neplnoletého pacienta so súhlasom jeho zákonného zástupcu)
- prepustenie pacienta buď priamo do domáceho ošetrovania alebo odovzdanie do ďalšej starostlivosti ambulantného psychiatra
- pri zhoršení stavu pacienta počas liečby alebo doliečovania, ak si vyžaduje ústavnú starostlivosť, je pacient odporúčaný na príslušné psychiatrické oddelenie.

Zdravotná dokumentácia:

- v súlade s platnými legislatívnymi normami.

Zdravotná starostlivosť, liečba a doliečovanie:

- využíva konziliárne služby v súlade s bežnou medicínskou praxou podľa zdravotného stavu pacienta
- vypracovaný presný denný program, ktorý okrem základného terapeutického režimu, pravidelných lekárskech vizít a bežných liečebných prostriedkov obsahuje aj preventívne programy a osvetovú činnosť
- základným rámcom liečebného kontinua je terapeutická komunita, milieuterapia, socioterapia, individualizovaný terapeutický program, psychoterapia (rôzne techniky), edukácia, práca s rodinou, pohybová terapia, relaxácie, ergoterapia, nácvik psychosociálnych zručností, krízová intervencia, sociálna pomoc a starostlivosť, case manažment, tréningové programy, readaptačné prístupy, psychiatrickú rehabilitáciu, rodinnú terapiu a prácu s rodinou, psychosociálna reintegrácia, farmakoterapia.

Spolupráca a prepojenie PS a multidisciplinárneho tímu s/so:

- lôžkovými psychiatrickými zariadeniami (psychiatrickým oddeleniami/klinikami všeobecných nemocníc alebo psychiatrickými nemocnicami)
- agentúrami domácej ošetrovateľskej starostlivosti pre psychiatrických pacientov, ktoré v regióne zabezpečujú domácu starostlivosť pre ľudí s ťažkým a pretrvávajúcim duševným ochorením
- psychosociálnymi centrami
- psychiatrickými ambulanciami v regióne
- všeobecnými lekármi v regióne
- rehabilitačnými strediskami
- sociálnymi a komunitnými a ďalšími zariadeniami v oblasti prevencie a podpory duševného zdravia
- organizáciami pacientov v oblasti prevencie a podpory duševného zdravia
- mimovládny organizáciami v oblasti iniciatívy prevencie a podpory duševného zdravia
- miestnymi a regionálnymi školskými zariadeniami
- zamestnávateľmi
- s pracovníkmi (kurátormi) nápravno-výchovných zariadení.

4.3. Minimálne požiadavky na personálne zabezpečenie a materiálno-technické vybavenie jednotlivých druhov a typov psychiatrických stacionárov

Podľa opatrenia MZ SR, ktorým sa mení a dopĺňa výnos MZ SR z 10. septembra 2008 č. 09812/2008-OL o minimálnych požiadavkách na personálne zabezpečenie a materiálno-technické vybavenie jednotlivých druhov zdravotníckych zariadení v znení neskorších predpisov.

5. Aktuálny stav psychiatrických stacionárov v SR k 30. 06. 2022

PS na Slovensku sú neoddeliteľnou a nenahraditeľnou súčasťou psychiatrickej starostlivosti v kontexte modernej európskej koncepcie. Ich sieť sme na Slovensku začali budovať v súlade s najnovšími trendami ešte v 80. rokoch 20. storočia. Okrem toho, že sa ju nepodarilo suficientne dobudovať, aktuálna situácia je natoľko kritická, že **hrozí zánik tejto jedinej funkčnej zložky medzi ústavnou a klasickou ambulantnou psychiatrickou starostlivosťou, teda jej fungujúcej časti**. V rámci koncepcie revitalizácie je nevyhnutné **nastaviť financovanie stacionárov** tak, aby bolo možné dosiahnuť aspoň vyrovnaný hospodársky výsledok pri dodržaní minimálnych požiadaviek na personálne zabezpečenie a materiálno-technické vybavenie a postupne **doplniť sieť stacionárov v súlade s princípom dostupnosti**.

Prevádzkovanie zdravotníckeho zariadenia ambulantnej zdravotnej starostlivosti, ktorým je stacionár, spolu s ustanoveniami o vydávaní povolení na jeho prevádzku, ustanoveniami o poskytovaní zdravotnej starostlivosti v psychiatrickom stacionári **vymedzuje zákon č. 578/2004 Z. z.** o poskytovateľoch zdravotnej starostlivosti, zdravotníckych pracovníkoch, stavovských organizáciách v zdravotníctve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Samotné zriadenie a prevádzku PS podľa jednotných kritérií upravuje „**Metodický pokyn na zriadenie a prevádzku PS**“, zverejnený vo vestníku MZ SR, Čiastka 9 - 16, zo dňa 1. marca 2006, ročník 54, normatívna časť č. 27, ktorý obsahuje charakteristiku, zriaďovanie, náplň aj prepojenie na ostatnú psychiatrickú sieť. Podkladový materiál k pokynu vypracovalo v r. 2003 Občianske združenie: Združenie DPS na Slovensku (ďalej len „ZDPSS“).

Na Slovensku už v roku 2002 fungovalo celkom 15 DPS s regionálnou pôsobnosťou, z toho: 13 dospelých a 2 pre detskú a adolescentnú populáciu. DPS boli založené v rozmedzí rokov 1967 až 2002, pričom väčšina z nich vznikla po roku 1990 (11 DPS), v rámci rozvoja komunitnej psychiatrie a na podklade Reformy psychiatrickej starostlivosti v SR. V roku 2017 bolo v DPS odliečených a vykázaných cca 54 000 miestodní (z toho 34 494 vypočítané presne podľa údajov z 11 DPS, ostatné ako priemerný odhad podľa počtu miest v DPS). Ročne sa v jednom DPS podľa jeho veľkosti odlieči 70-150 pacientov. V súčasnosti sa v priemere v DPS s počtom miest 10-12 vykáže ročne 1 000-1 500 miestodní, v DPS s 15 miestami 2 000-2 400 miestodní, a v DPS s 30 miestami 5 200-6 600 miestodní. Tieto údaje ale nezodpovedajú vyhláškou stanoveným limitom, ani potrebám pacientov, ale sú skreslené finančnými limitmi od ZP, ktoré nerešpektujú ani právo pacienta absolvovať liečbu v trvaní ustanovenom metodickým pokynom. Vývoj psychických porúch na Slovensku jednoznačne ukazuje na nárast v populácii. **Za posledných 10 rokov od r. 2007 vzrástol počet ambulantných vyšetrení o 6,7 % (cca 400 tisíc vyšetrení) a počet prvých vyšetrení o 14,4 %**. Najčastejším dôvodom na ambulantnú liečbu sú dlhodobé konzistentne *afektívne poruchy a neurotické, stresom podmienené a somatoformné poruchy*, pričom spolu tvoria viac ako polovicu vyšetrených pacientov (55 %). Práve tieto poruchy sú jedny z najčastejších porúch liečených v DPS, kde prebieha komplexná liečba spojením farmakoterapie a intenzívnej psychoterapie v dostatočnom časovom priestore. Pacienti so schizofréniou a príbuznými psychotickými poruchami sú kandidáti do DPS. Jedná sa o celoživotné ochorenia, ktoré tvoria každoročne cca 20 % hospitalizovaných pacientov (celkový počet hospitalizácií je cca 43 500 ročne). Doliečovanie akútnych relapsov po hospitalizácii (čo o. i. skracuje dobu hospitalizácie), práca na dosiahnutí náhľadu a zlepšenia compliance, ďalšia redukcia pozitívnej a negatívnej symptomatiky sú nezastupiteľnou funkciou stacionárov.

5.1. Financovanie

Tabuľka 1 Platby od ZP

	Aktuálne platby od ZP pre PS		
VŠZP	12,20	– 16,00 €	deň/pacient - miesto deň
Dôvera	14,00	– 15,00 €	deň/pacient - miesto deň
Union	14,00	– 15,00 €	deň/pacient - miesto deň

Tabuľka 2 Platby od VŠZP

Aktuálne platby od ZP VŠZP		
Rok 2019	20 zazmluvnených stacionárov	691 693 € úhrada
Rok 2020	20 zazmluvnených stacionárov	494 244 € úhrada
Rok 2021 – 01 - 06	21 zazmluvnených stacionárov	256 064 € úhrada

Tabuľka 3 Platby od Dôvery

Aktuálne platby od ZP Dôvera		
Rok 2019	22 zazmluvnených stacionárov	227 827 € úhrada
Rok 2020	22 zazmluvnených stacionárov	162 958 € úhrada
Rok 2021 – 01 - 06	23 zazmluvnených stacionárov	61 672 € úhrada

Tabuľka 4 Platby od Unionu

Aktuálne platby od ZP Union		
Rok 2019	13 zazmluvnených stacionárov	17 543,41 € úhrada
Rok 2020	17 zazmluvnených stacionárov	76 275,29 € úhrada
Rok 2021 – 01 - 06	17 zazmluvnených stacionárov	66 776,24 € úhrada

5.2. Príklad financovania konkrétneho psychiatrického stacionára

Región 100 tis. obyvateľov/kapacita 30 miest

Tabuľka 5 Úväzky pracovníkov v PS

Úväzky pracovníkov v PS							
Lekár	1,6	Sestra	2	Fyzioterapeut, psychológ	1	THP	0,2
Normatív osôb podľa výnosu							
Lekár	2	Sestra	4	Fyzioterapeut, psychológ	3	THP	0,2

Tabuľka 6 Hospodársky výsledok PS za rok 2021

Hospodársky výsledok z konkrétneho PS za rok 2021	
Vykázané	5 018 miesto dní
Náklady	86 247,52 €
Výnosy	64 179,92 €
Strata	-22 067,80 €
Náklady na mzdy a odvody	162 865,68 €
Náklady spolu	193 335,39 €
Hospodársky výsledok	-129 155,47 €

5.3. Kalkulácie z existujúcich stacionárov za rok 2017

1.model PS pre región 150 tis. obyvateľov, 30 miest

Tabuľka 7 Personálny normatív 1. model PS

Kategória zamestnancov	Úväzky podľa zákona	Úväzky podľa reality v PS XY
Lekár	2,0	1,6
Sestra, zdravotnícky asistent	4,0	2,0
Psychológ, fyzioterapeut	3,0	1,0
Pomocnica		0,2

Hospodársky výsledok za r.2017:

Vykázaných	5 018 miestodní
Výnosy	64 179,92 €
Náklady	86 247,52 €

Hospodársky výsledok pri nedodržaní personálnych požiadaviek: **-22 067,80 €**. Po prerátaní s dodržaním zákonom stanovených personálnych požiadaviek (náklady na mzdy a odvody 162 865,68 €, náklady spolu 193 335,39 €) činí hospodársky výsledok stratu: **-129 155,47 €** (bez zahrnutia ostatných režijných nákladov, napr. prenájom miestností, vodné stočné, opravy, údržba...atď.). Na dosiahnutie vyrovnaného hospodárskeho výsledku v tomto PS pri dodržaní minimálnych personálnych požiadaviek a zarátaní ostatných nákladov bola vypočítaná (na rok 2018) potrebná platba za miestodeň 38,52 €, ak by ZP preplatila všetkých 5 018 vykázaných miestodní. Ak by sa jednalo o PS, kde by boli zahrnuté aj platby za nájom, bola by potrebná platba minimálne 40 € za miestodeň.

Aktuálne platby od ZP pre konkrétny PS XY:

VŠZP	13,88 €/miestodeň
Dôvera	14,00 €/miestodeň
Union	14,50 €/miestodeň

ostatné psychiatrické stacionáre v SR

od 11,22 € do 12,22 €
od 14,00 € do 14,70 €
od 13,28 € do 15,14 €

Všetky stacionáre v SR **sú limitované buď počtom miestodní**, ktoré môže mesačne vykázat', alebo celkovou sumou za mesiac, alebo počtom dní na pacienta (parameter v súlade s vestníkom MZ SR).

2. model PS pre región 50 - 70 tis. obyvateľov, 10 -15 denných miest

Tabuľka 8 Personálny normatív 2. model PS

Kategória zamestnancov	Úväzky podľa zákona	Úväzky podľa reality v PS XY
Lekár	1,0	0,9
Sestra, zdravotnícky asistent	2,0	1,0
Psychológ, fyzioterapeut	1,5	1,0

Reálne sa na programe DPS podieľa primárka odd., 1 lekár, 1 sestra, 1 zdravotný asistent a 4 psychológovia na čiastočné úväzky.

Hospodársky výsledok za r.2017:	Vykázaných	2 352 miestodní
	Výnosy	24 589,92 €
	Náklady	33 372,42 €

Hospodársky výsledok pri nedodržaní personálnych požiadaviek: **-8 802,50 €**. Po prerátaní s dodržaním zákonom stanovených personálnych požiadaviek by boli náklady 86 380,26 € a hospodársky výsledok vykázal stratu: **-61 790,34 €**. Platba od ZP by mala byť 36,72 €/deň, aby pokryla len základné personálne požiadavky a výdaje na energie pri preplatení všetkých vykázaných miestodní. Po zarátaní nájmu a ostatných nákladov by platba od ZP mala byť minimálne v výške 40 € za miestodeň.

Uvedené kalkulácie sú vyrátane z plne využitých dlhodobu fungujúcich PS. Záverom môžeme konštatovať, že sieť v súčasnosti fungujúcich DPS je nevyhnutné zachovať navýšením platieb na sumu minimálne 40 € za miestodeň.

Navrhujeme stanoviť ročný limit na pacienta 60 miestodní, pre pacientov s chronickými psychotickými poruchami 90 miestodní.

Tabuľka 9 Ročné mzdové náklady v PS

Ročné náklady na mzdy a odvody za zamestnávateľa (CCP) pre požadované kategórie PS s 20 miestami					
Kategória	počet	jednotková základná mzda za mesiac v €	základná mzda za mesiac v €	rok 2019	odvod za zamest. 34,95 % (CCP)
lekár so špecializáciou	1,0	2 195	2 195	26 340	35 545,83
sestra so špecializáciou	2,0	1 012 x 2	2 024	24 288	32 776,66
psychológ	1,5	1 260 + 630	1 890	22 680	30 606,66
Celkom	4,5		6 109	73 308	98 929,15

5.4. Dáta z NCZI

Tabuľka 10 Dáta o PS z NCZI za rok 2021

Zariadenie	Dg.	Počet ZZ	Počet pacientov	Ø Vek	Počet záznamov	Úhrada ZP v €
Stacionár nemoc. pre obvinených	F10 - F19	4	255	36,3	18230	281 258,03
	F60 - F69	1	37	37,0	2719	42 600,44
Stacionár pre deti	F30 - F39	1	9	14,2	35	503,22
	F40 - F48	1	14	14,6	88	1 267,54
	F50 - F59	1	1	14,0	12	170,00
	F70 - F79	1	2	12,0	3	43,00
	F80 - F89	2	58	9,7	891	12 611,26
	F90 - F98	2	73	12,4	634	8 856,50
	F00 - F09	13	80	61,2	2919	38 541,76
Stacionár pre dospelých	F10 - F19	10	115	47,4	1232	19 256,26
	F20 - F29	18	380	43,3	9519	143 367,21
	F30 - F39	18	318	49,3	9422	136 788,86
	F40 - F48	17	186	43,6	5945	84 093,13
	F50 - F59	3	4	47,8	41	819,04
	F60 - F69	11	55	45,5	980	13 694,16
	F70 - F79	6	29	44,0	470	6 181,74
	F80 - F89	3	4	22,8	136	1 817,50
	F90 - F98	2	2	20,0	121	1 575,55
	Podозrenie COVID-19	2	18	39,8	39	484,54

5.5. Sieť psychiatrických stacionárov

Pre región štandardnej psychiatrickej starostlivosti so 150 tis. obyvateľmi sa podľa pokynu MZ SR odporúča PS do 30 miest so špecializovanou ambulanciou pre PS.

Pre regióny s menším počtom obyvateľov v súlade s princípom dostupnosti sa odporúča PS s pomerným počtom denných miest (napr. pre región s 50 - 60 tis. obyvateľmi sa odporúča 10 - 15 miest).

Dostupnosť je zadaná do 25 km od miesta bydliska a do 1 hod. cesty verejným dopravným prostriedkom.

Zoznam fungujúcich PS v 17-tich mestách na Slovensku, ktoré vykazujú zrealizované výkony:

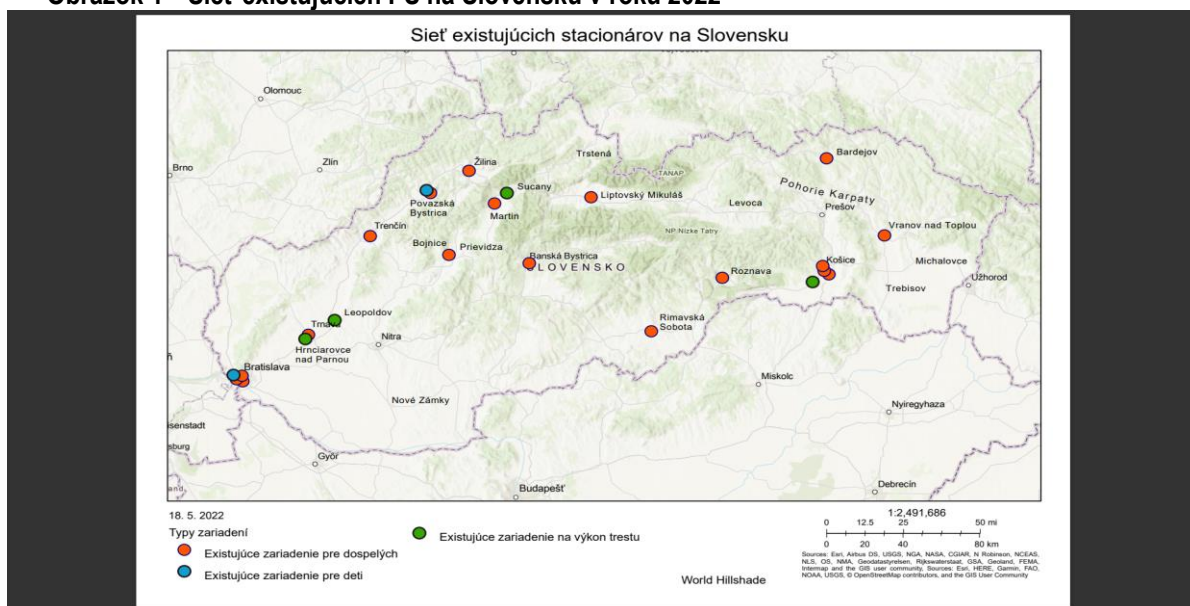
1. Denný psychiatrický stacionár Psychiatrické oddelenie NsP FDR, Cesta k Nemocnici 1, 974 00 Banská Bystrica
2. Denný psychiatrický stacionár Psychiatrické oddelenie NsP Sv. Jakuba, 085 01 Bardejov
3. Denný psychiatrický stacionár Psychiatrické oddelenie NsP Nemocničná 2, 972 01 Bojnice
4. Sanatórium Dr. Márie Sýkorovej pre deti s rizikovým vývojom, Donnerova 1, 840 10 Bratislava
5. Centrum mentálneho zdravia MATKA, Haanova 7, 851 04 Bratislava
6. Denný stacionár SPIRARE, Americké nám. 3, 811 08 Bratislava
7. Denný psychiatrický stacionár Psychiatrická klinika FN Mickiewiczova ul. 13, 831 69 Bratislava
8. Nemocnica pre obvinených a odsúdených a Ústav na výkon trestu odňatia slobody Trenčín, stacionár, Hrnčiarovce nad Parnou
9. Denný psychiatrický stacionár Praemium Permansio s.r.o. Poliklinika nad Jazerom, 040 12 Košice
10. Nemocnica pre obvinených a odsúdených a Ústav na výkon trestu odňatia slobody, Trenčín, stacionár, Košice
11. Denný psychiatrický stacionár Psychiatrická klinika UN LP Rastislavova 43, 041 90 Košice
12. Denný psychiatrický stacionár pri Psychiatrickom oddelení, Trieda SNP 1, 040 11 Košice
13. Nemocnica pre obvinených a odsúdených a Ústav na výkon trestu odňatia slobody, Trenčín, stacionár, Leopoldov

14. Denný psychiatrický stacionár Liptovská NsP MUDr. Ivana Stodolu, Palúčanská 25, 031 01 Liptovský Mikuláš
15. Denný psychiatrický stacionár UNM, Kollárova 2, 036 59 Martin
16. Nemocnica s poliklinikou Považská Bystrica, všeobecná nemocnica
17. Psychické zdravie s. r. o., stacionár pre deti, Považská Bystrica
18. Svet zdravia, a.s., všeobecná nemocnica, Rimavská Sobota
19. Denný psychiatrický stacionár Nemocnice sv. Barbory, Špitálska 1, 048 74 Rožňava
20. Nemocnica pre obvinených a odsúdených a Ústav na výkon trestu odňatia slobody Trenčín, stacionár, Martin
21. Denný psychiatrický a psychoterapeutický stacionár FN TN, Legionárska 28, 911 71 Trenčín
22. Denný psychiatrický stacionár Psychiatrické oddelenie FN A. Žarova 11, 917 75 Trnava
23. Crystal Comfort s.r.o., stacionár, Vranov nad Topľou
24. Denný psychiatrický stacionár FNsP V. Spanyola 43, 010 01 Žilina
25. Denný psychiatrický stacionár UVN, Ružomberok
26. Psychiatrický stacionár HESTIA, Podunajské Biskupice (Zriaďovateľ Ružinov)
27. Psychiatrický stacionár, PN Michalovce

Nedostupnosť PS v rámci regiónov, kde najkritickejšia situácia s chýbaním je:

- medzi Liptovským Mikulášom a Prešovom - 133km,
- medzi Michalovcami, Košicami a juhom východného Slovenska – 100 km
- medzi Bratislavou a Rimavskou Sobotou na západnom Slovensku - 271 km

Obrázok 1 Sieť existujúcich PS na Slovensku v roku 2022

6. Doplnenie siete psychiatrických stacionárov v SR do roku 2026

6.1. Benchmark – predpokladané investície/náklady

Tabuľka 11 Benchmark PS

Investícia 2.3 Doplnenie siete psychiatrických stacionárov							
Typ	Metodológia pre kvantifikáciu	Jednotka	Jedn. cena v € s DPH	Benchmark pre jednotkovú cenu	Počet	Náklady v € s DPH	Náklady v € bez DPH
PS	15 nových PS s dojazdom do 25 km. vynásobené jednotkovou cenou za výstavbu s pozemkom a vybavením.	stacionár	500 000,00	cena nákladov na výstavbu DPS	15	7 500 000,00	6 250 000,00

6.2. Špecifikácia psychiatrických stacionárov

Typ centra:	DPS
Typ služby:	ambulantná zdravotná starostlivosť v odbore psychiatria, detská psychiatria
Veľkosť:	do 230 m ²
Zastavaná plocha:	do 230 m ²
Výška budovy:	3,5 m
Výška miestnosti:	3 m (ak to stavba neumožňuje najmenej 2,5 m), do výšky 180 cm na stenách umývateľný povrch.
Zastavaná plocha:	do 680 m ³
Vstup:	bezbariérový
Dostupnosť sietí:	verejná voda/kanalizácia, elektrická energia, plyn
Vybavenie:	podľa aktuálne platného Výnosu MZ SR z 10. septembra 2008 č. 09812/2008-OL o minimálnych požiadavkách na personálne zabezpečenie a materiálno-technické vybavenie jednotlivých druhov zdravotníckych zariadení v znení neskorších predpisov.
Počet:	Dospelí – 7 psychiatrických stacionárov Deti a adolescenti - 8 psychiatrických stacionárov (z toho minimálne 3 pre poruchy príjmu potravy)

Objekt DPS môže byť novostavba (samostatne stojaca budova, s možnosťou parkovania pre zamestnancov a klientov) alebo rekonštruovaný objekt resp. časť objektu so samostatným vchodom a požadovanou potrebnou plochou. V **tabuľke č.17** je uvedené minimálne priestorové vybavenie PS pre dospelých a deti a v **tabuľke č. 18** je uvedená rekapitulácia nákladov na výstavbu, vybavenie, projektové práce a inžinierske činnosti PS pre dospelých a deti. V **prilohe č. 1** je príklad DPS – pracovná štúdia slúžiaca na výpočet ceny.

6.3. Podmienky financovania psychiatrických stacionárov

1. Noví poskytovatelia

- splnenie personálneho zabezpečenia a materiálno-technického vybavenia na 100 %, následne:
  - platba 60 € miesto/deň
  - platba 80 € miesto/deň pre detské PS

2. Existujúci poskytovatelia

- 100 % splnenie = 100 % platba
- nesplňajúci kritériá na splnenie personálneho zabezpečenia a materiálno-technického vybavenia podľa aktuálne platného výnosu – čiastočne percentuálne znížená platba, po splnení podmienok 100 % platba

3. Nastaviť kontrolný mechanizmus (VŠZP, MZ SR)

- minimálne 6 hod. pobyt s individuálnym terapeutickým plánom (okrem komunitného typu a PAS typu)
- ročný limit na pacienta 60 dní, s chronickými psychotickými poruchami 90 dní
- personálneho zabezpečenia a materiálno-technického vybavenia splnené na 100 % podľa osobitého predpisu

Tabuľka 12 Plán financovania PS podľa rozpočtu MF SR na rok 2022

Plán financovania psychiatrických stacionárov podľa rozpočtu MF SR na rok 2022				
	VŠZP	Dôvera	Union	
podiel z roku 2021 na špecializovanú ZS	0,62412	0,275904	0,099976	
9,1 mil. € z VZP, z toho predbežne:				
o 3,7 mil. € na nové lôžka (130), najmä akútne pre detské liečebne a akútne lôžka pre deti a adolescentov	2,309244	1,020846	0,369909	Odhadom 50 akútnych psych. lôžok, platba za lôžko/deň 85€
				Odhadom 80 detských lôžok liečebne, platba za lôžko/deň 75€
o 2,1 mil. € na existujúce stacionáre	1,310652	0,579399	0,209949	Úhrada v sume 60 €
o 2,3 mil. € na nové stacionáre	1,435476	0,63458	0,229944	Úhrada vo výške 60 €/dospelí a 80 €/deti
o 1 mil. € na navýšenie úhrad v špecializovanej amb. star.	0,62412	0,275904	0,099976	Detskí psychiatri, logopédi, klinickí psychológovia

6.4. Kalkulácia minimálnych mzdových nárokov pre zamestnancov psychiatrických stacionárov podľa typu a druhu

Tabuľka 13 Priemerné a minimálne mzdy v NH

Priemerná mzda v NH za rok 2021	1 211 €
Minimálna mzda 2022	646 €
Minimálna mzda 2023 odhad	691 €

Tabuľka 14 Minimálne mzdové nároky v PS

Personálny normatív	PS DOSP / 20 MIEST / ÚVÄZOK				PS DOSP ZÁVISLOSTI / 20 MIEST / ÚVÄZOK				PS DOSP KOM / 40 MIEST / ÚVÄZOK				PS DETI / 12 MIEST / ÚVÄZOK				PS DETI PPP / 12 MIEST / ÚVÄZOK				PS DETI PAS / 12 MIEST / ÚVÄZOK			
	Min. mzd. Nárok v €	násobok min. mz	min mzd nárok plný úväzok v €	Min. mzd. Nárok v €	násobok min. mz	min mzd nárok plný úväzok	Min. mzd. Nárok v €	násobok min. mz	min mzd nárok plný úväzok v €	Min. mzd. Nárok v €	násobok min. mz	min mzd nárok plný úväzok v €	Min. mzd. Nárok v €	násobok min. mz	min mzd nárok plný úväzok v €	Min. mzd. Nárok v €	násobok min. mz	min mzd nárok plný úväzok v €	Min. mzd. Nárok v €	násobok min. mz	min mzd nárok plný úväzok v €			
lekár	0,5	756,80	1,25	1513,75	0,7	1059,60	1,25	1513,75			1,25	1513,75	0,5	756,80	1,25	1513,75	0,5	756,80	1,25	1513,75	0,5	756,80	1,25	1513,75
lekár špec.	0,5	1396,70	2,30	2785,30	0,3	835,60	2,30	2785,30	1	2785,30	2,30	2785,30	0,5	1396,70	2,30	2785,30	0,5	1396,70	2,30	2785,30	0,5	1396,70	2,30	2785,30
sestra	0,5	538,90	0,89	1077,79	0,5	538,90	0,89	1077,79			0,89	1077,79	1	1077,79	0,89	1077,79	1	1077,79	0,89	1077,79	1	1077,79	0,89	1077,79
sestra špec.	0,5	641,80	1,06	1283,66	0,5	641,80	1,06	1283,66	1	1283,66	1,06	1283,66	0,5	641,80	1,06	1283,66	0,5	641,80	1,06	1283,66	1	1283,66	1,06	1283,66
psychológ	0,5	732,70	1,21	1465,31	0,5	732,70	1,21	1465,31			1,21	1465,31	1	1465,31	1,21	1465,31	1	1465,31	1,21	1465,31	0,5	732,70	1,21	1465,31
psych. klin.	0,5	799,30	1,32	1598,52	0,5	799,30	1,32	1598,52	1	1598,52	1,32	1598,52	0,5	799,30	1,32	1598,52	0,5	799,30	1,32	1598,52	0,5	799,30	1,32	1598,52
ďalší:																								
fyzioterapeut	1	1283,66	1,06	1283,66	1	1283,66	1,06	1283,66			1,06	1283,66			1,06	1283,66			1,06	1283,66			1,06	1283,66
nutričný terapeut			0,98	1186,78			0,98	1186,78			0,98	1186,78			0,98	1186,78	0,4	747,70	0,98	1186,78			0,98	1186,78
logopéd			1,17	1416,87			1,17	1416,87			1,17	1416,87			1,17	1416,87			1,17	1416,87	0,5	708,40	1,17	1416,87
liečebný pedag.			1,32	1598,52			1,32	1598,52			1,32	1598,52	0,5	799,30	1,32	1598,52			1,32	1598,52	1	1598,52	1,32	1598,52
sociálny prac. 311/2001			1,60	1072,00			1,60	1072,00			1,60	1072,00			1,60	1072,00			1,60	1072,00			1,60	1072,00
Počet prac.	4				4				3				4,5				4,4				5,5			
Min. mzd. nárok mesiac		6149,86				5891,56				5667,48				6937,00				6885,40				8353,87		

Zdroj: zákon č. 578/2004 Z. z.

6.5. Kalkulácia platieb od zdravotných poisťovní pre psychiatrické stacionáre podľa typu a druhu

Tabuľka 15 Navýšenie platieb od ZP

Druh	PS DOSP/20 MIEST/ÚVÁZOK	deň	Mesiac/ Pracovné dni Ø 22 v €	PS DOSP ZÁVISLOSTI / 20 MIEST / ÚVÁZOK	deň	Mesiac/ Pracovné dni Ø 22 v €	PS DOSP KOM / 40 MIEST / ÚVÁZOK	deň	Mesiac/ Pracovné dni Ø 22 v €	PS DETI / 12 MIEST / ÚVÁZOK	deň	Mesiac/ Pracovné dni Ø 22 v €	PS DETI PPP / 12 MIEST / ÚVÁZOK	deň	Mesiac/ Pracovné dni Ø 22 v €	PS DETI PAS / 12 MIEST / ÚVÁZOK	deň	Mesiac/ Pracovné dni Ø 22 v €
Miestodeň	60	1 200	+26 400,00	60	1 200	+26 400,00	60	2 400	+52 800,00	80	960	+21 120,00	80	960	+21 120,00	80	960	+21 120,00
Počet pracovníkov počas dňa	4			4			3			4,5			4,4			5,5		
Min. mzd. nárok mesiac			-6 149,86			-5 891,56			-5 667,48			-6 937,00			-6 885,40			-8 353,87
Min. náklady na pobyt za mesiac na poistenca – prevádzka, réžia, EE, Voda, plyn	540		-11 880,00	540		-11 880,00	540		-21 600,00	540		-6 480,00	540		-6 480,00	540		-6 480,00
Spotreba vody (vodné, stočné) m ³ 100 litrov/osoba/deň/cena 0,25960€																		
Spotreba elektrickej energie 1 kwh 1,32 €																		
Zostatok			+8 370,14			+8 628,44			+25 532,52			+7 703,00			+7 754,60			+6 286,13

Poznámka:

Ø cena vodného 2022 je 1.2391 €

Ø cena stočného 2022 je 1.3568 €

Ø cena vody 2022 je 2.5960 €.

6.6. Kalkulácia nákladov na jednotlivé procesy výstavby psychiatrických stacionárov podľa typu a druhu

Tabuľka 16   **Proces výstavby PS**

Proces výstavby	Termín
Stavebné povolenie	
<i>Stavebné povolenie - vydané</i>	Q4 2023
Stavba psychiatrických stacionárov	
<i>Vlastnícke vzťahy - vysporiadané (ak relevantné)</i>	Q4 2022
Stavba psychiatrických stacionárov	
<i>Územné rozhodnutie</i>	Q3 2022
Stavba psychiatrických stacionárov – VO na projektovú dokumentáciu	
<i>Vyhlásené VO na projektovú dokumentáciu</i>	Q3 2022
Stavba psychiatrických stacionárov – projektové dokumentácie	
<i>Podpis zmluvy/zmlúv</i>	Q2 2023
Stavba psychiatrických stacionárov – VO na zhotoviteľov	
<i>VO vyhlásené</i>	Q4 2023
Uzavreté zmluvy so zhotoviteľmi budov	
<i>Zmluvy uzavreté</i>	Q4 2024
Psychiatrické stacionáre skolaudované	
<i>Vydané kolaudačné rozhodnutie</i>	Q4 2025

Požiadavky na rozsah projektovej dokumentácie a dokladov ku administratívnym konaniam, realizácii a pre získanie potrebných povolení na realizáciu, resp. ku odovzdaniu a prevzatiu po dokončení prác (podľa všeobecne platných predpisov a zákona č. 50/1976 Zb. - Zákon o územnom plánovaní a stavebnom poriadku - stavebný zákon).

1. Stavebný zámer - obsahuje návrh architektonického, dispozičného a materiálového riešenia stavby.
2. Základné informácie o objekte – stavbe:
  - 2.1. Meno, priezvisko a adresu navrhovateľa - žiadateľa;
  - 2.2. Zoznam účastníkov konania; dotknutých priestorov;
  - 2.3. Stručnú charakteristiku riešeného územia; špecifikácia polohy objektu resp. v objekte;
  - 2.4. Parcelné čísla pozemkov podľa katastra nehnuteľností;
  - 2.5. Harmonogram prác.
3. Dokumentácia pre realizáciu stavby – jednoduchý projekt
  - 3.1. Súhrnná technická správa;
  - 3.2. Celková situácia stavby;
  - 3.3. Dokumentácia stavebných objektov (rezy, pohľady, pôdorysy, jednoduchý projekt rozmiestnenia vnútorného vybavenia, statické posúdenie ak je potrebné);
  - 3.4. Vykurovania; Vzduchotechniky – vetrania; Klimatizácie;
  - 3.5. Elektroinštalácie;
  - 3.6. Zdravotechniky;
  - 3.7. Projekt organizácie výstavby – ak je potrebné riešiť realizáciu prác počas prevádzky; rozsah zariadenia staveniska;
  - 3.8. Výkaz výmer a rozpočet nákladov stavby;
  - 3.9. Stav administratívnych konaní a kópie doteraz vydaných rozhodnutí, povolení, stanovísk.
4. Dokumentácia skutočného vyhotovenia – po dokončení diela; ku odovzdaniu a prevzatiu
  - 4.1. Výkresová dokumentácia so zakreslenými bodmi pripojenia, polohou zariadení, uzatváracích ventilov a popisom zmien na existujúcich rozvodoch všetkých médií;
  - 4.2. Atesty, certifikáty, záručné listy, návody a na údržbu a prevádzku, revízne správy a tlakové skúšky, protokoly o vykonaní funkčných skúšok.

V súlade so stavebným zákonom a platnou legislatívou je potrebné riešiť všetky potrebné povolenia a vyjadrenia, podľa rozsahu prác, v prípade ak bude potrebné stavebné povolenie, bude potrebné doložiť všetky doklady potrebné ku kolaudácii.

6.7. Kalkulácia nákladov na priestory psychiatrických stacionárov pre dospelých a deti

Tabuľka 17 Minimálne priestorové vybavenie PS pre dospelých a deti

Priestorové vybavenie / minimálne 3 m ² na 1 miesto	PS DOSPELÍ			PS DETI		
	PS DOSP /20 MIEST/	PS DOSP ZÁVISLOSTI /20 MIEST/	PS DOSP KOM /40 MIEST/	PS DETI /12 MIEST/	PS DETI PPP /12 MIEST/	PS DETI PAS /12 MIEST/
	m ²	m ²	m ²	m ²	m ²	m ²
čakáreň pre pacientov	15	15	30	15	15	15
šatňa pre pacientov	10	10	20	10	10	10
toaleta pre ženy	7	7	14	7	7	7
toaleta pre mužov	8	8	16	8	8	8
toaleta invalid	4	4	8	4	4	4
kuchynka riešená podľa požiadaviek osobitného predpisu ¹³⁾	6	6	12	6	6	6
ambulancia s rozmermi najmenej 15 m ²	15	15	30	15	15	15
miestnosť pre lekára alebo psychológa s rozmermi najmenej 12 m ²	12	12	24	12	12	12
miestnosť pre psychológa s rozmermi najmenej 12 m ²				12	12	12
sesterská miestnosť/prípravovňa s rozmermi najmenej 12 m ²	12	12	24	12	12	12
sklad ambulancie alebo skrine	9	9	18	9	9	3
denná miestnosť pre personál s kuchynským kútom	20	20	40	20	20	20
toalety pre personál	11	11	22	15	15	15
šatňa pre personál	22	22	44	22	22	22
priestory určené na terapie; všetky spoločne s úžitkovou plochou na jedno stacionárne miesto najmenej 3 m ² , z toho komunitná miestnosť na 20 až 29 stacionárnych miest s rozmermi najmenej 36 m ² a na 30 a viac stacionárnych miest s rozmermi najmenej 50 m ² , to neplatí pre priestory určené na terapie v psychiatrickom stacionári pre dospelých vykonávajúcim liečebné výkony komunitného typu	36	36	72			
priestory určené na terapie v psychiatrickom stacionári vykonávajúcim liečebné výkony komunitného typu; všetky spoločne s úžitkovou plochou na jedno stacionárne miesto najmenej 2 m ² , z toho jedna komunitná miestnosť s rozmermi najmenej 36 m ²	36	36	72			
priestor s výlevkou a prívodom studenej pitnej vody a teplej úžitkovej vody	3	3	6			
viacúčelová miestnosť s rozmermi najmenej 24 m ²				24	24	24
miestnosť pre ergoterapie				15	15	15
príručný sklad				3	3	9
vonkajšia oddychová zóna				15	15	
2 multifunkčné bezpodnetové miestnosti						18
miestnosť pre relaxáciu						15
záhrada s detským ihriskom a oplotením						100
SPOLU	226	226	452	224	224	342

Zdroj: ZIA

Tabuľka 18 Rekapitulácia predpokladaných nákladov na výstavbu, vybavenie, projektové práce a inžinierske činnosti PS pre dospelých a deti

Predpokladané náklady na výstavbu, vybavenie, projektové práce a inžinierske činnosti	PS DOSPELÍ			PS DETI		
	PS DOSP /20 MIEST/ 226 m ²	PS DOSP ZÁVISLOSTI /20 MIEST/ 226 m ²	PS DOSP KOM /40 MIEST/ 452 m ²	PS DETI /12 MIEST/ 224 m ²	PS DETI PPP /12 MIEST/ 224 m ²	PS DETI PAS /12 MIEST/ 342 m ²
	Cena celkom v € / Jednotková cena za m ² 1700 €					
"Výstavba objektu stacionáru podľa navrhnutého štandardu, podmienok POO, potrieb špecifikovaných vo výnose a príslušných predpisoch, vrátane nevyhnutných úprav okolia, vonkajších prípojok, parkovísk, odpadového hospodárstva a pod., vrátane zariadenia staveniska"	384 200	384 200	768 400	380 800	380 800	581 400
Vybavenie interiéru - nábytok, kuchynka, ambulancie - okrem medicínskeho vybavenia do 3 % z nákladu stavby	11 526	11 526	23 052	11 424	11 424	17 442
Medicínske vybavenie, Špeciálne vybavenie	0	0	0	0	0	0
IT vybavenie - PC, router, hardware, software, tlačiareň, projektor	9 000	9 000	12 000	9 000	9 000	9 000
Medzisúčet stavba vrátane interiéru, exteriéru, prípojok	404 726	404 726	803 452	401 224	401 224	607 842
Projektové práce - spracovanie jedностupňového projektu pre stavebné povolenie s dopracovaním do úrovne realizačného projektu (povinné použitie BIM technológie (Building Information Modeling), vrátane energetického posúdenia, 8 % z rozpočtovej ceny diela	32 378	32 378	64 276	32 098	32 098	48 627
Autorský dozor počas realizácie 5 % z projektových prác	1 619	1 619	3 214	1 605	1 605	2 431
Technický dozor 5 % z ceny diela	20 236	20 236	40 173	20 061	20 061	30 392
Projektové riadenie (zo strany žiadateľa) 3 % z ceny diela	12 142	12 142	24 104	12 037	12 037	18 235
Inžiniering - stavebné konanie (vrátane potrebných stanovísk ku žiadosti o SP), kolaudačné konanie (vrátane povolení na uvedenie do prevádzky) 5 % z projektových prác	1 619	1 619	3 214	1 605	1 605	2 431
Spracovanie dokladov, návodov, prevádzkových plánov, harmonogramu revízií a údržby pre správu objektu a účtovné podklady 1 % z projektových prác	324	324	643	321	321	486
Medzisúčet projektové práce, dozoring,...iné počas výstavby	68 318	68 318	135 623	67 727	67 727	102 604
"V cene nie je zahrnutý náklad na zakúpenie pozemku, odhadovaná nutná plocha pozemku podľa 30 % miery zastavanosti"	0	0	0	0	0	0
"Predpokladaná doba výstavby (od podpisu zmluvy o dielo so zhotoviteľom až po kolaudáciu)"	16mes	16mes	18mes	16mes	16mes	16mes
Predpísaná doba udržateľnosti je 10 rokov	0					
Predpokladaná cena - všetky náklady bez ceny za pozemok bez DPH	473 044	473 044	939 075	468 951	468 951	710 446
Predpokladaná cena - všetky náklady s pozemkom bez DPH						

Zdroj: ZIA

Pozn. použitá cenová úroveň z 1Q/2022, všetky ceny sú bez DPH

6.8. Kalkulácia nákladov na vecné vybavenie psychiatrických stacionárov pre dospelých a deti

Tabuľka 19 Náklady na vecné vybavenie PS pre dospelých a deti

Vecné vybavenie	PS DOSP / 20 MIEST			PS DOSP ZÁVISLOSTI / 20 MIEST			PS DOSP KOM / 40 MIEST			PS DETI / 12 MIEST			PS DETI PPP / 12 MIEST			PS DETI PAS / 12 MIEST		
	počet/k s	jed. cena €	spolu v €	počet/k s	jed. cena €	spolu v €	počet/k s	jed. cena €	spolu v €	počet/k s	jed. cena €	spolu v €	počet/k s	jed. cena €	spolu v €	počet/k s	jed. cena €	spolu v €
vyšetrovacie ležadlo alebo relaxačné kreslo	3	400	1 200	3	400	1 200	3	400	1 200	3	400	1 200	3	400	1 200	3	400	1 200
stôl	10	100	1 000	10	100	1 000	10	100	1 000	9	100	900	12	100	1 200	12	100	1 200
kreslá	4	120	480	4	120	480	4	120	480	3	120	360	3	120	360	3	120	360
umývadlo	4	120	480	4	120	480	4	120	480	4	120	480	4	120	480	4	120	480
písací stôl	4	250	1 000	4	250	1 000	4	250	1 000	4	250	1 000	4	250	1 000	4	250	1 000
stolička	10	50	500	10	50	500	10	50	500	10	50	500	10	50	500	10	50	500
počítač s príslušenstvom	2	1 000	2 000	2	1 000	2 000	2	1 000	2 000	2	1 000	2 000	2	1 000	2 000	2	1 000	2 000
telefón	2	300	600	2	300	600	2	300	600	2	300	600	2	300	600	2	300	600
stolička pre pacienta	50	85	4 250	50	85	4 250	80	85	6 800	30	85	2 550	36	85	3 060	36	85	3 060
nástenný teplomer	1	20	20	1	20	20	1	20	20	1	20	20	1	20	20	1	20	20
nádoba na odpad s bezdotykovým otváraním	5	20	100	5	20	100	5	20	100	5	20	100	5	20	100	5	20	100
uzamykateľná skriňa na lieky a zdravotnícke pomôcky	2	819	1 638	2	819	1 638	3	819	2 457	2	819	1 638	2	819	1 638	2	819	1 638
kalibrovaný teplomerom	1	30	30	1	30	30	1	30	30	1	30	30	1	30	30	1	30	30
kalibrovaný vlhkomerom	1	50	50	1	50	50	1	50	50	1	50	50	1	50	50	1	50	50
kartotečná uzamykateľná skriňa	2	180	360	2	180	360	3	180	540	2	180	360	2	180	360	2	180	360
chladnička na liečivá	1	730	730	1	730	730	1	730	730	1	730	730	1	730	730	1	730	730
váhy s neautomatickou čin. III. tr. presnosti a výškomer	1	110	110	1	110	110	1	110	110	1	110	110	1	110	110	1	110	110
skrinka na nástroje a pomôcky	2	600	1 200	2	600	1 200	3	600	1 800	2	600	1 200	2	600	1 200	2	600	1 200
dezinfekčné prostriedky	na m ²	20	20	na m ²	20	20	na m ²	20	20	na m ²	20	20	na m ²	20	20	na m ²	20	20
pomôcky na podávanie liekov	1	10	10	1	10	10	1	10	10	1	10	10	1	10	10	1	10	10
tlakomer	1	75	75	1	75	75	2	75	150	1	75	75	1	75	75	1	75	75
fonendoskop	1	135	135	1	135	135	2	135	270	1	135	135	1	135	135	1	135	135
teplomer	1	45	45	1	45	45	2	45	90	1	45	45	1	45	45	1	45	45
SPOLU	109	5 269	16 033	109	5 269	16 033	145	5 269	20 437	87	5 269	14 113	94	5 269	14 923	94	5 269	14 923

Zdroj: ZIA

6.9. Zriaďovanie psychiatrických stacionárov podľa druhu na regionálnom princípe

1. PS pre dospelých

- región štandardnej psychiatrickej starostlivosti so 150 000 obyvateľmi
- do 30 miest
- špecializovaná ambulancia

Diferenciácia:

- liečba a doliečovanie nepsychotických duševných chorôb a duševných porúch (napr. afektívnych a neurotických porúch a porúch osobnosti)
- liečba a doliečovanie psychotických duševných porúch

2. PS pre dospelých so zameraním na liečbu závislosti

- región 600 000 až 800 000 obyvateľov
- do 30 miest

3. PS pre deti

- región 300 000 obyvateľov
- do 20 - 30 miest
- špecializovaná ambulancia

Diferenciácia:

- liečba a doliečovanie osôb s pedopsychiatrickou problematikou do 18 rokov
- terapeutické programy podľa veku

4. PS pre deti so zameraním na liečbu porúch príjmu potravy

5. PS pre deti so zameraním na liečbu porúch autistického spektra

Forma zriadenia: samostatný právny subjekt, pri psychiatrickej ambulancii, pri psychiatrickej nemocnici, pri všeobecnej nemocnici, prípadne pri psychiatrickom oddelení všeobecnej nemocnice.

Vydávanie povolení: zákon č. 578/2004 Z. z..

Odborný zástupca PS: zodpovedajúca kvalifikácia so špecializáciou v špecializačnom odbore psychiatria, detská psychiatria.

Financovanie: podmienkou zriadenia a doplnenia siete psychiatrických stacionárov na regionálnom princípe podľa druhu v SR je možné za predpokladu navýšenia platby za miestodeň, aby sa dosiahla úroveň vyrovnaného hospodárenia pri dodržaní personálneho zabezpečenia a materiálno-technického vybavenia podľa osobitných predpisov.

6.10. Psychiatrické stacionáre podľa druhu a typu z hľadiska geografickej dostupnosti

Obrázok 2 Kraje SR

Tabuľka 20 Údaje o krajoch v SR

Kód	kraj	ISO 3166-2	obyvateľov	Rozloha [km ²]	hustota obyv./km ²	miesta obcí	miest	okresov	okresy
1	Bratislavský	SK-BL	719 537	2 052,6	351	73	7	8	Bratislava I , Bratislava II , Bratislava III , Bratislava IV , Bratislava V , Malacky , Pezinok , Senec
2	Trnavský	SK-TA	566 008	4 146,3	137	251	17	7	Dunajská Streda , Galanta , Hlohovec , Piešťany , Senica , Skalica , Trnava
3	Trenčiansky	SK-TC	577 464	4 501,8	128	276	18	9	Bánovce nad Bebravou , Ilava , Myjava , Nové Mesto nad Váhom , Partizánske , Považská Bystrica , Prievidza , Púchov , Trenčín
4	Nitriansky	SK-NI	677 900	6 343,7	107	354	16	7	Komárno , Levice , Nitra , Nové Zámky , Šaľa , Topoľčany , Zlaté Moravce
5	Žilinský	SK-ZI	691 613	6 808,5	101	315	19	11	Bytča , Čadca , Dolný Kubín , Kysucké Nové Mesto , Liptovský Mikuláš , Martin , Námestovo , Ružomberok , Turčianske Teplice , Tvrdosín , Žilina
6	Banskobystrický	SK-BC	625 601	9 454,0	66	516	24	13	Banská Bystrica , Banská Štiavnica , Brezno , Detva , Krupina , Lučenec , Poltár , Revúca , Rimavská Sobota , Veľký Krtíš , Zvolen , Žarnovica , Žiar nad Hronom
7	Prešovský	SK-PV	808 931	8 972,8	90	665	23	13	Bardejov , Humenné , Kežmarok , Levoča , Medzilaborce , Poprad , Prešov , Sabinov , Snina , Stará Ľubovňa , Stropkov , Svidník , Vranov nad Topľou
8	Košický								

Zdroj: NCZI

Miesta zriadenia psychiatrických stacionárov:

1. Návrh miest na zriadenie psychiatrických stacionárov pre dospelých z hľadiska geografickej dostupnosti

- Nové Zámky
- Nitra
- Levoča
- Trstená
- Trebišov

2. Návrh miest na zriadenie psychiatrických stacionárov pre dospelých so zameraním na liečbu závislostí z hľadiska geografickej dostupnosti

- Banská Bystrica
- Košice
- Bratislava

3. Návrh miest na zriadenie psychiatrických stacionárov pre deti z hľadiska geografickej dostupnosti

- Bratislava
- Martin
- Prešov
- Košice

4. Návrh miest na zriadenie psychiatrických stacionárov pre deti so zameraním na liečbu porúch príjmu potravy z hľadiska geografickej dostupnosti

- Bratislava
- Martin
- Košice

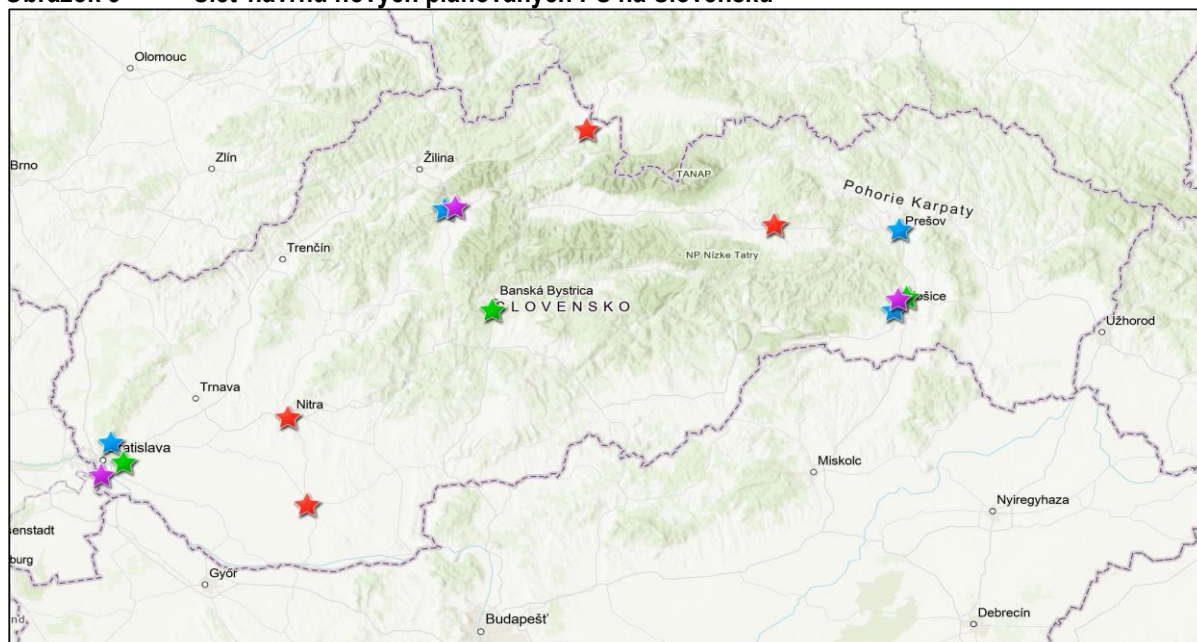
Prieskum záujmu 32 poskytovateľov zdravotnej starostlivosti v odbore psychiatria a detská psychiatria o vybudovanie PSC, PS a PAS

Tabuľka 21 Prieskum záujmu o vybudovanie PSC, PS, PAS

Obstarávateľ	Druh stavby	PSC	PS	PAS
Zastrešuje MZ SR	Nová budova	11	14	3
	Rekonštrukcia	3	5	1
Zastrešuje poskytovateľ	Nová budova	0	3	1
	Rekonštrukcia	2	3	2
Celkom dopyt	Nová/rekonštrukcia	16	25	7
Plán	Vybudovanie 56 komunitných centier	38	15	3
		Kombinácia PS, amb.	7 dospelý, 5 detí, 3 deti PPP	3 špec. centrá PAS

Zdroj: Prieskum realizovaný OMPPS OZS SZ MZ SR 2022

Obrázok 3 Sieť návrhu nových plánovaných PS na Slovensku

18. 5. 2022

Typy zariadení

- ★ Návrh zariadenie pre dospelých
- ★ Návrh zariadenie pre deti
- ★ Návrh zariadenia pre dospelých (závislosti)
- ★ Návrh zariadenia pre deti (porucha príjmu potravy)

World Hillshade

1:2,491,686
0 12.5 25 50 mi
0 20 40 80 km
Sources: Esri, Airbus DS, USGS, NGA, NASA, CIGAR, N Robinson, NCEAS, NLS, OS, NMA, Geodatasystemen, Rijkswaterstaat, GSA, Geoland, FEMA, Intermap and the GIS user community. Sources: Esri, HERE, Garmin, FAO, NOAA, USGS, © OpenStreetMap contributors, and the GIS User Community

Zdroj: OMPPS MZ SR

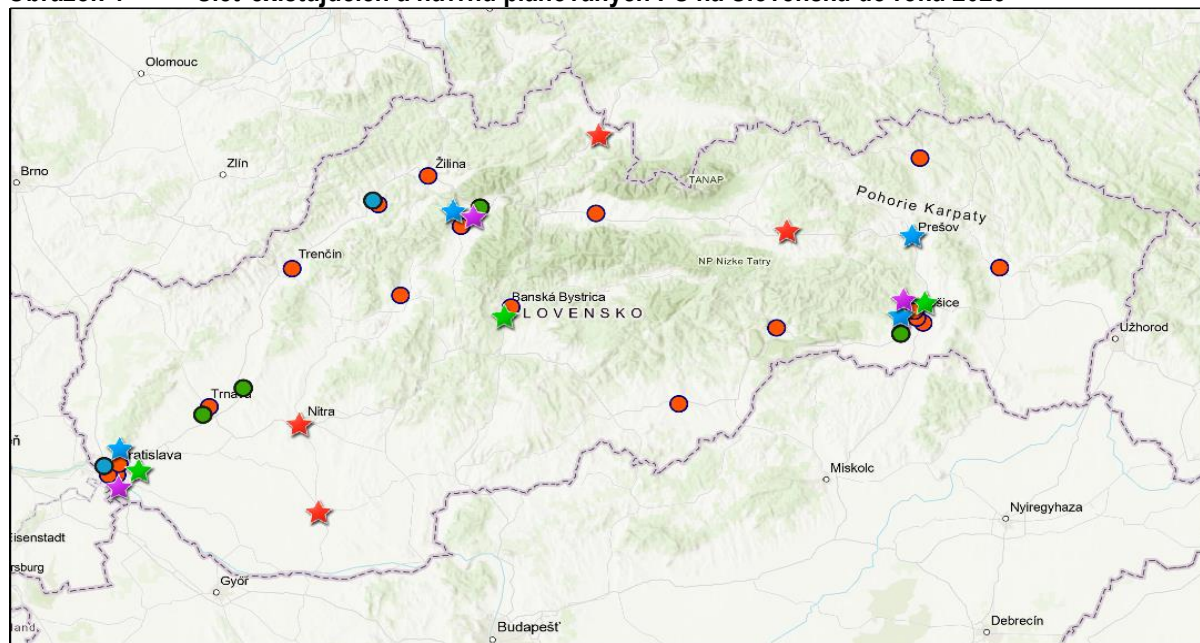
6.11. Fázy zriaďovania a doplnenia psychiatrických stacionárov podľa druhu na regionálnom princípe

1. fáza - 2022 – platba 60 € za miesto/deň pre PS dospelý, platba 80 € za miesto/deň pre detské PS, nastavenie kontrolného mechanizmu VŠZP, MZ SR
2. fáza - 2023 - Nitra, Nové Zámky, Levoča, Trstená, Bratislava
3. fáza – 2023 – splnenie Výnosu MZ SR z 10. septembra 2008 č. 09812/2008-OL o minimálnych požiadavkách na personálne zabezpečenie a materiálno-technické vybavenie jednotlivých druhov zdravotníckych zariadení v znení neskorších predpisov
4. fáza - 2024 – Košice, Prešov, Martin, Banská Bystrica
5. fáza – 2024 - splnenie legislatívnych požiadaviek pre zriadenie PS (personálneho zabezpečenia a materiálno-technického vybavenia na 100 %)

6.12. Sieť psychiatrických stacionárov podľa druhu na regionálnom princípe v roku 2025

Obrázok 4 Sieť existujúcich a návrhu plánovaných PS na Slovensku do roku 2025

18. 5. 2022

Typy zariadení

- Existujúce zariadenie pre dospelých
- Existujúce zariadenie pre deti
- Existujúce zariadenie na výkon trestu

Návrh zariadenie pre dospelých

Návrh zariadenia pre dospelých (závislosti)

Návrh zariadenie pre deti

Návrh zariadenia pre deti (porucha príjmu potravy)

World Hillshade

1:2,491,686
0 12.5 25 50 mi
0 20 40 80 km

Sources: Esri, Airbus DS, USGS, NGA, NASA, CGIAR, N Robinson, NCEAS, NLS, OS, NGA, Geodatenzentrum, Esri Contributor, CIA, GeoEye, USDA, Intermap and the GIS user community, Sources: Esri, HERE, Garmin, FAO, NOAA, USGS, © OpenStreetMap contributors, and the GIS User Community

Zdroj: OMPPS MZ SR

6.13. Verifikácia siete psychiatrických stacionárov v roku 2025

Verifikačný mechanizmus: Súhrnný dokument, v ktorom sa riadne odôvodňuje, ako bol cieľ (vrátane všetkých základných prvkov) uspokojivo splnený, s primeranými väzbami na podkladové dôkazy.

Tento dokument obsahuje ako prílohu tieto listinné dôkazy:

- a) opis vytvorených komunitných centier vrátane typu starostlivosti (psycho-sociálne centrá, denné stacionáre, poruchy autistického spektra), umiestnenia, budovy (nová alebo renovovaná)
- b) kópie potvrdení o prevzatí stavby zhotoviteľom/investorom a potvrdení o dokončení a odovzdaní vytvorených komunitných centier do užívania príslušným orgánom/ministerstvom
- c) energetické certifikáty alebo projektové energetické hodnotenie (ex ante hodnota pre stavebné povolenie), s uvedením hodnôt pred a po obnove, počet zrekonštruovaných m² a realizovaných opatrení vrátane správy/informácie o dosiahnutých úsporách energie pre všetky renovácie v rámci 026bis (v priemere aspoň 30 % úspor primárnej energie)
- d) správa s uvedením zdroja údajov a metodiky výpočtu úspor energie.

Verifikačné dáta:

1. opis vytvorených komunitných centier vrátane typu starostlivosti (psycho-sociálne centrá, denné stacionáre, poruchy autistického spektra), umiestnenia, budovy (nová alebo renovovaná) – **Excel tabuľka s uvedenými údajmi:**
  - a. Názov centra
  - b. Zriaďovateľ/prevádzkovateľ
  - c. Typ centra (PSC, PC, PAS / pre dospelých / deti)
  - d. Kapacita centra
  - e. Umiestnenie – obec, katastrálne územie
  - f. Typ budovy: nová / rekonštruovaná

2. kópie potvrdení o prevzatí stavby zhotoviteľom/investorom a potvrdení o dokončení a odovzdaní vytvorených komunitných centier do užívania príslušným orgánom/ministerstvom:
  - a. Odovzdávacie protokoly k odovzdaniu stavieb dodávateľom prijímateľovi ku všetkým stavbám
  - b. Dokument preukazujúci uvedenie do prevádzky
3. energetické certifikáty alebo projektové energetické hodnotenie (ex ante hodnota pre stavebné povolenie), s uvedením hodnôt pred a po obnove, počet zrekonštruovaných m² a realizovaných opatrení vrátane správy/informácie o dosiahnutých úsporách energie pre všetky renovácie v rámci 026bis (v priemere aspoň 30 % úspor primárnej energie)
4. správa s uvedením zdroja údajov a metodiky výpočtu úspor energie.

7. Zoznam skratiek, tabuliek a obrázkov

Skratky

BAP	Bipolárna afektívna porucha
CDPAS	Centrum pre deti s poruchami autistického spektra
CDR	Centrum pre deti a rodinu
CPČ	Certifikovaná pracovná činnosť
CPLZ	Centrum pre liečbu závislostí
CPT	Európsky výbor na zabránenie mučenia a nefudského či ponižujúceho zaobchádzania alebo trestania
DPSC	Detské psychosociálne centrum
€	Eur
EBM	Evidence based medicine (medicína založená na dôkazoch)
EF	Eurofondy
EK	Európska komisia
EP	Európsky parlament
EÚ	Európska únia
FTE	Full-Time Equivalency (plný úväzok ekvivalencie)
IACAPAP	International Association for Child and Adolescent Psychiatry and Allied Professions
ILP	Individuálny liečebný plán
IPU	Individuálny plán uzdravenia
JIS	Jednotka intenzívnej starostlivosti
JKID	Jednotka krízovej intervencie pre deti
MF SR	Ministerstvo financií Slovenskej republiky
MKCH	Medzinárodná klasifikácia chorôb
MPSVaR SR	Ministerstvo práce sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky
MS SR	Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky
MŠ SR	Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky
MV SR	Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky
MZ SR	Ministerstvo zdravotníctva Slovenskej republiky
NCZI	Národné centrum zdravotníckych informácií
NH	Národné hospodárstvo
OCD	Obsedantno-kompulzívna porucha
OSN	Organizácia spojených národov
OZS	Odbor zdravotnej starostlivosti
PA	Psychiatrická ambulancia
PAS	Poruchy autistického spektra
POO	Plán obnovy a odolnosti
PPP	Porucha príjmu potravy
PS	Psychiatrický stacionár
PSD	Psychiatrický stacionár pre deti
PST	Psychotherapia
PZS	Poskytovatelia zdravotnej starostlivosti

RE	Rada Európy
RZP	Rýchla zdravotná pohotovosť
SPS	Slovenská psychoterapeutická spoločnosť
SPsS SLS	Slovenská psychiatrická spoločnosť, o.z. Slovenskej lekárskej spoločnosti
ŠDTP	Štandardné diagnostické a terapeutické postupy
ŠOP	Štandardné operačné postupy
ŠPI	Špecifické psychoterapeutické intervencie
ŠPpVP	Štandardné postupy pre výkon prevencie
ŠZŠ	Špeciálna základná škola
ÚPSVaR	Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny
VO	Verejné obstarávanie
ZIA	Zdravotnícka implementačná agentúra
ZKDPS	Zariadenia komunitnej detskej psychiatrickej starostlivosti
ZP	Zdravotná poisťovňa
ZS	Zdravotná starostlivosť
ZŠ	Základná škola
Z. z.	Zbierka zákonov
VŠZP	Všeobecná zdravotná poisťovňa
WHO	World Health Organisation - Svetová zdravotnícka organizácia

Tabuľky

Tabuľka 1	Platby od ZP
Tabuľka 2	Platby od VŠZP
Tabuľka 3	Platby od Dôvery
Tabuľka 4	Platby od Unionu
Tabuľka 5	Úväzky pracovníkov v PS
Tabuľka 6	Hospodársky výsledok PS za rok 2021
Tabuľka 7	Personálny normatív 1. model PS
Tabuľka 8	Personálny normatív 2. model PS
Tabuľka 9	Ročné mzdové náklady v PS
Tabuľka 10	Dáta o PS z NCZI za rok 2021
Tabuľka 11	Benchmark PS
Tabuľka 12	Plán financovania PS podľa rozpočtu MF SR na rok 2022
Tabuľka 13	Priemerné a minimálne mzdy v NH
Tabuľka 14	Minimálne mzdové nároky v PS
Tabuľka 15	Navýšenie platieb od ZP
Tabuľka 16	Proces výstavby PS
Tabuľka 17	Minimálne priestorové vybavenie PS pre dospelých a deti
Tabuľka 18	Rekapitulácia predpokladaných nákladov na výstavbu, vybavenie, projektové práce a inžinierske činnosti PS pre dospelých a deti
Tabuľka 19	Náklady na vecné vybavenie PS pre dospelých a deti
Tabuľka 20	Údaje o krajoch v SR
Tabuľka 21	Prieskum záujmu o vybudovanie PSC, PS, PAS

Obrázky

Obrázok 1	Sieť existujúcich PS na Slovensku v roku 2022
Obrázok 2	Kraje SR
Obrázok 3	Sieť návrhu nových plánovaných PS na Slovensku
Obrázok 4	Sieť existujúcich a návrhu plánovaných PS na Slovensku do roku 2025